

1 KOR. 14. ORDE IN DE EREDIENST

Ds. R. D. Anderson, v.d.m. te Katwijk

Erediensten in Korinte dreigden een warboel te worden. Er was namelijk een groep mensen die nogal pronkten met hun bijzondere geestesgaven. Zij konden in een vreemde taal spreken. Probleem was, niemand kon die taal begrijpen, niet eens zij zelf! ‘Geestesgaven wel en goed’ zegt Paulus, maar in de eredienst moet het gebruik van je gaven gericht zijn op de opbouw van andere broeders en zusters. Hoe meer nut en opbouw, hoe beter de gave. Daarom moet je vooral de gave van profetie ‘hoogachten’ (een betere vertaling dan de NBV die ‘streven’ gebruikt, zie 14:1, 39).’

Dit probleem van die groep mannen, die met onverstaanbare talen pronkten, heeft Paulus al op het oog gehad vanaf hoofdstuk 12. Daarom benadrukte hij het feit dat de gemeente het lichaam van Christus is. Elk lichaamsdeel heeft zijn *eigen* gave en functie tot opbouw van het hele lichaam. Daarom ook heeft hij de zelfverloochenende liefde zo hoog geprezen in hoofdstuk 13. Nu eindelijk in hoofdstuk 14 gaat hij uitgebreid in op het eigenlijk probleem – die mannen met hun onverstaanbare klanken. En hij geeft een duidelijke regel als oplossing. Slechts hooguit drie sprekers in een vreemde taal per eredienst, en dan alleen als een vertaler aanwezig is.

Wat heeft dit ons te zeggen vandaag de dag? Sowieso dat wij uitkijken dat onze erediensten geen warboel worden en ook geen ‘talentshow’. Aan de andere kant zien wij wel in dit hoofdstuk dat een eredienst helemaal geen ‘one-man-show’ hoeft te zijn. Opbouwende gaven van gemeenteleden mogen wel gebruikt worden. Paulus omschrijft in vers 26 hoe verschillende gemeenteleden een eigen bijdrage leveren aan de eredienst. Een lied (lett. een ‘psalm’), een onderwijzing of wat nog meer. Er kan niets tegen een opbouwende solozang zijn bijvoorbeeld. Maar goed, als wij dat van Paulus willen leren, zijn wij ook bereid om van hem te leren wanneer hij schrijft over het zwijgen van vrouwen?

Zoals in alle gemeenten gebeurt, zegt Paulus, moeten vrouwen ook in Korinte tijdens de erediensten zwijgen (vv.33b-34 die samen horen). Nu zullen de Korintiërs dat ook hebben geweten en in het algemeen hebben toegepast. Maar Paulus zet de vinger bij het probleem in hij wat vervolgens zegt. De vrouwen mogen niet spreken. En als ze willen leren, moeten ze maar thuis vragen stellen.

Om goed te begrijpen wat hij hier bedoeld moeten wij iets meer weten over de discussies die vaak destijds bij een eredienst ontstonden. Het was namelijk normaal praktijk dat vragen over een preek gesteld konden worden. ‘Leren’ was een actieve bezigheid. Om te ‘leren’ van een preek moest je vragen kunnen stellen. In Korinte, zoals ook in andere gemeenten in de tijd van de apostelen, waren er ook bij tijd en wijle profeten in de eredienst. Nadat zij een boodschap van de Here uitgesproken hadden was het zaak om die ook goed te interpreteren en toe te passen. De toepassing was namelijk niet altijd helder. Neem bijvoorbeeld de profetie van Agabus toen Paulus op het punt stond om naar Jeruzalem te reizen (Hand. 21:10-14). Agabus profeerde dat als Paulus daarheen ging, hij gearresteerd zou worden. Moest hij dan wel of niet gaan? De profetie zei over dat punt niets en daar moest wel over gediscussieerd worden! In 1 Kor. 14:31 maakt Paulus duidelijk dat naar aanleiding van de profetie de hele gemeente moest kunnen leren en bemoedigd worden. Dat ‘leren’ (NBV ‘worden onderwezen’) hield ook in de mogelijkheid om vragen te stellen. Kennelijk deden in Korinte ook de vrouwen mee aan het stellen van vragen. Dat is tenslotte lang niet hetzelfde als het voorgaan in gebed, schriftlezing of uitleg, solozang of profetie. Zij wisten wel dat vrouwen behoren te zwijgen. Maar vragen stellen om te kunnen leren? Dat moet toch kunnen? ‘Nee,’ zegt Paulus, ‘vrouwen moeten niet *spreken* tijdens de eredienst. Vragen kan je thuis stellen.’

Nu moet ik eerlijk zeggen dat sommigen stellen dat Paulus hier alleen maar zegt dat vrouwen niet mogen meedoen aan een soort evaluatie van wat de profeten gezegd hebben. Als je dat stelt, dan

lijkt het ineens wèl te kunnen dat vrouwen schriftlezen of voorgaan in gebed etc. Deze interpretatie is echter wel behoorlijk geforceerd. Als het Paulus om een evaluatie van de profeten ging, waarom zegt hij niet dat vrouwen niet mogen *evalueren*? Hij zegt, ze mogen niet *spreken*. En waarom zouden de vrouwen dan juist wel vragen mogen stellen later als ze thuis zijn? Dan is de zogenaamde evaluatie al lang afgelopen! Dan heeft het geen zin meer.

Tenslotte, geeft Paulus aan dat deze zwijgregel uit Gods 'wet' af te leiden is. Op welk deel van Gods wet Paulus doelt wordt niet gezegd. Hij gaat ervan uit dat de Korintiërs weten wat hij bedoelt. Gelukkig voor ons heeft Paulus ook elders hierover gesproken en ook iets meer gezegd over de Bijbelse achtergrond, namelijk in 1 Tim. 2:11-15. Daar zegt hij dat het zwijgen van vrouwen te maken heeft allereerst met het feit dat Adam eerst geschapen werd. Er is een bepaalde rangorde in de schepping. Beiden, Adam en Eva zijn naar Gods beeld geschapen en beiden hebben gelijke waarde. Er is echter verschil in taakverdeling. De man is de leider. In de tweede plaats behoren de vrouwen bij de erediensten rekening te houden met het feit dat het de eerste vrouw, Eva, was die door de slang misleid werd. Dat maakt je nederig. En die nederigheid houdt praktisch in dat de Here de stem van een vrouw niet in zijn erediensten wil horen spreken. Daarbuiten is uiteraard een ander verhaal, zoals wij reeds in hoofdstuk 11 gezien hebben. Met een geschikte hoofdbedekking konden ook vrouwelijke profetessen optreden en mochten ook vrouwen voorgaan in gebed. In de erediensten echter behoren zij te zwijgen.

De apostel is aan het eind van dit hoofdstuk vrij resoluut. De regels die hij hier geeft zijn geen vrijblijvende adviezen. Hij schrijft: *'Wie van u denkt te kunnen profeteren of in het bezit van de Geest te zijn, dient te erkennen dat wat ik u schrijf een bevel van de Heer is.'*

Willen wij ons naar de wil van de Here schikken? Dan zullen onze erediensten werkelijke eer *aan Hem* brengen en niet onze eigen eergevoelens strelen. Aan God de glorie! Hij is toch degene die louter uit genade de weg naar een nieuwe hemel en aarde in Christus voor ons gebaad heeft?

Stellingen en vragen

1. Zijn jullie erediensten een 'one-man-show' of is er ook ruimte voor anderen om bijv. de schrift te lezen, voor te gaan in gebed of een lied te zingen? Zou je dat überhaupt aandurven / cq. voorstellen?
2. Als je anderen wèl inschakelt, hoe voorkom je dat het een soort 'talentshow' wordt?
3. Durven wij onze gevoelens naar Gods wil te schikken? Kan je de apostel Paulus aan de ene kant volgen wanneer hij spreekt over verlossing door geloof alleen en dan vervolgens hem negeren als hij iets zegt over het zwijgen van vrouwen?
4. Zien wij gemeentezang als een fantastisch moment om zelf de Here toe te juichen? Maken we dan een "blij geluid"?
5. Hoe klein moet een gemeente zijn om ordelijk vragen te kunnen stellen tijdens een dienst?